

Janka, a sokoldalú tehetség

A zeneoktatásban szereplő hangszerek között vannak tipikus „sláger”- hangszerek: a legtöbben dobolni, gitározni és zongorázni szeretnének. A népihangszerek és önmagában a népzene világa kevésbé ismert. Riportalanyom, Zentai Janka már igen korán ebben a műfajban kezdte meg tanulmányait.

Hogyan, mikor kerültél kapcsolatba a zenével?

- Már óvodás koromban is a család „pacsirtája” voltam. Mozgékony kisgyerekként imádtam szaladgálni. A családi legendák szerint egyedül akkor nem kellett utánam futkosni, amikor hintáztam. Ültem a hintában és elénekeltem az összes dalt, amit az oviban tanultam. Akár többször is. Anyukám elvitt Molnár Ági nénihez, (az Eötvös József Gyakorló általános Iskola és Gimnázium ének tanára) aki meghallgatott. Azt mondta, hogy érdemes zenével foglalkoznom, mert szép tiszta a hangom és jó a hallásom. Eztán kezdem el Hajdú Ágota néni zeneovis csoportjába járni. A zeneiskolában pedig sokféle hangszerrel ismerkedtem meg.

- A szüleid tanultak valaha zenét, vagy valaki más a családban?

- Nem, senki a családból. Egyedül vagyok ezen a területen. Anyukám mesélte, gyerekkorában szeretett volna zeneiskolába járni, de a szülei nem tartották fontosnak a zene tanulását. Úgy gondolta, hogy a saját gyerekeinek (nekem és a testvéremnek) minden lehetőséget biztosítani kell arra, hogy a tehetségüket kipróbálhassák és fejleszthessék.

- A szüleid akko nagyon támogatnak a zenélésben...

- Természetesen, mindenben támogatnak. Régebben nagy segítség volt, hogy kocsival hoztak - vittek, mert az általános iskolánk és a Zenesuli elég távol van egymástól, így sok időt spórolhattunk meg. A harsány otthoni gyakorlásomat is jól össze lehetett egyeztetni a család életritmusával. És amikor utazásra, fellépésre került a sor, akkor is számíthattam rájuk. És persze most is. Úgy érzem, mindenben mellettem állnak, segítenek engem ezen a területen is.

- Volt -e olyan hangszer ami különösen megtetszett?

- Ágota néni a citerával ismertetett meg először. Nagyon tetszett, lelkesen gyakoroltam, de egy idő után nehéz volt, mert balkezes vagyok és mindent fordítva kellett csinálnom. A nővéremmel együtt kezdtük, és egy darabig jól haladtam, de amikor már nehezebb technikai elemek jöttek, akkor éreztem, hogy ez nem az én világom. A citera persze továbbra is tetszik, és néha egy-egy hétvégi hosszabb próbán, vagy több napos fellépés alkalmával egy két dalt megpróbálok rajta eljátszani. Most már nem tűnik olyan nehéznek...

- Már 7 éve hogy népi éneket tanulsz. A citera után hogyan jött ez éneklés?

A citera játékhoz hozzátartozik az éneklés is, és az egy évnyi hangszeres próbálkozás során én folyamatosan énekeltem is. Ekkor alakult ki bennem, hogy igazából ez az én világom, ezt szeretem nagyon. Persze az éneklés könnyebben ment és több sikerélményem volt.

- Miért pont a népdaléneklést választottad? Mi az, ami a népdalokban tetszik?

-A népdalkincs a saját nemzeti kultúránk része, egy nemzet érzelmeit, lelkületét, világról alkotott szemléletét tükrözi. Örök emberi problémák jelennek meg bennük: a boldogtalan szerelem, az elhagyott szerető, az ünnep öröme. Az egyes tájegységek dallamai nagyon különböznek, a szövegek is változatosak. Minden vidéknek megvan a sajátos éneklési módja, meg kell tanulni a jellemzőket hűen közvetíteni. Például az alföldi népdalok dallama, ritmikája egyszerűbb, könnyen elsajátítható. Ellenben a székelyföldi, vagy a moldvai dalok megtanulása sokkal hosszabb időt vesz igénybe a díszes hajlítások és a nagyon változatos dallamvilág miatt. Az éneklés azonban nem csak egy magányos panasz vagy éppen az öröm kifejezése lehet. Gyakran muzsikálunk együtt hangszerkísérettel. Ez megint egész más érzet, más élmény.

- **Szólóban és együttesben is játszol?**

- Igen. Hetente van rendszeresen zenekari próbánk ahol a citerások kíséretével énekelünk, vannak egyéni órák és csoportos énekórák is. Versenyeken is szólóban és együttesben is indulunk. A csapat jókedvű, az évek során megismertük és megszoktuk egymást, jó barátokká váltunk. Táborba is szoktunk együtt menni. Nagyon szép élmény volt a Sóstói Múzeumfaluban szervezett nyári táborozás. A közös utazások, versenyek (Gödöllő, Budapest, Mezőkövesd, Vésztő). Ezek remek alkalmak egymás jobb megismerésére, a barátságok elmélyítésére is. Ha valakinek nehezebben megy valami, segítünk egymásnak. Folyamatosan alkalmazkodnunk kell egymáshoz, mindenkire érvényes közös szabályok vannak, s ez által szinte olyanok vagyunk, mint egy család. A zenekarvezetőnk egyszer ki is találta a rokonsági kapcsolatainkat, és készített egy családfát. Amikor új diákok csatlakoznak, akkor velük bővül a család.

- **Van kedvenc tájegységed, vagy dalcsockod, amit különösen szeretsz?**

- Tavaly a moldvai csokrot koboz kísérettel énekeltem, - ezt nagyon megszerettem a különleges hangulata, hangzása miatt. Az idén nagy kedvencem a székelyföldi csokor. Át tudom érezni a dalok témáját és nagyon szeretem a sok hajlítást, ami egyben az éneklés nehézségét is adja. Ehhez már nem csak éneklés kell, hanem türelem is, hosszasan hallgatni az eredeti felvételeket, és úgy visszaadni, hogy abban már én is benne legyek, - az én érzésem az én megélt élményeim.

- **Mesélj egy kicsit az eredményeidről.**

- Az első országos eredményem egy minősítő versenyen elért ezüst fokozat volt. Ezt hangszerkísérettel előadott szólóénekléssel nyertem, melyhez a citera kíséretet, egy rangidős népzene-sz társunk Deák Mária játszotta. Az elmúlt évben kíséret nélkül énekeltem. Tavaly megyei második helyezést értem el, majd a Vass Lajos Kárpát-medencei verseny első fordulóján sikeresen továbbjutottam a középdöntőbe, amit májusban rendeznek majd meg. A csoporttal is számos eredményt értünk el. A legmagasabb fokozat, amit megszereztünk, egy arany minősítés és az imént említett versenyen két évvel ezelőtt kiemelt nívódíj.

- **Milyen alkalmakkor szoktál fellépni?**

-Az évek előrehaladtával egyre változatosabbak a fellépéseink. Amikor még kisebbek voltunk visszajártunk az egykori ovinkba fellépni. Karácsonykor, vagy Gyereknapi alkalmával. Akkoriban ez nagyon izgalmas volt. Az általános iskolánkban is rendszeresen fellépünk versenyek megnyitóján, ünnepeken. A karácsonyi hangverseny is népzenevel indult, négyen egy karácsonyi dalokból

álló kis műsorszámot adtunk elő citera kísérettel. Mostanság az új kihívások inspirálnak: versek megzenésítése, és ezek előadása többféle hangszeres kísérettel.

- Az autentikus népzeneén kívül szoktál e mást is énekelni?

Nem, bár megfordult a fejemben, hogy jó lenne mai slágereket énekelni, de a népdalokat jobban szeretem. Néhány évvel ezelőtt volt egy közös koncertünk egy jazz zenekarral ahol nagyon különleges hangzásban énekeltük népdalokat.

- Most van e valami aktuális szereplés vagy verseny, amire készülsz?

- Az Országos Népzenei Verseny területi válogatójára készülünk, és Vásárhelyi-Vécsey népdalénekes versenyre.

- Remélem a várt eredménnyel zárod a versenyeket. Sok sikert kívánok a további énekléshez, a versenyekhez.

Készítette: Tóth Johanna

